CURTEA DE APEL BUCUREŞTI

SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

Dosar nr. 39969/2008

SENTINŢA CIVILĂ NR. 2131

Şedinţa publică din data de 20.05.2009

Curtea compusă din:
Preşedinte: – Hortolomei Victor
Grefier: – Toader Daniela

Pe rol fiind soluţionarea acţiunii de contencios administrativ formulată de reclamantul Niculescu George, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii.

La apelul nominal făcut în şedinţă publică nu au răspuns, la prima strigare a cauzei, reclamantul Niculescu George şi pârâtul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii; la a doua strigare a cauzei a răspuns pârâtul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic ..., lipsind reclamantul Niculescu George.

Procedura este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de şedinţă, după care, la a doua strigare a cauzei:

Pârâtul, prin reprezentant, nu mai are cereri de formulat şi probe de administrat.

Curtea, nemaifiind cereri de formulat şi probe de administrat, constată cauza în stare de judecată şi acordă cuvântul pe fond.

Pârâtul, prin reprezentant, solicită respingerea acţiunii, menţinerea Deciziei atacate, nr. 2067/24.07.2007, care respectă condiţiile pentru reţinerea calităţii de colaborator al Poliţiei politice comuniste.

CURTEA

Asupra cauzei de contencios prezente:

Examinând actele şi lucrările dosarului constată următoarele:

Prin acţiunea înregistrată la data de 12.02.2008, sub nr. 966/2/2008, la CAB - Secţia a III-a Civilă, reclamantul Niculescu George a chemat în judecată pe pârâtul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, solicitând ca prin sentinţa ce se va pronunţa să se constate nulitatea absolută a deciziei nr. 5338/20.11.2007 a CNSAS, precum şi a deciziei nr. 2067/24.07.2007, repararea pagubei cauzate, obligarea pârâtei la despăgubiri pentru daunele suferite.

În motivarea acţiunii s-a arătat că prin cererea înregistrată la CNSAS sub nr. P 2959/06 din 20.07.2007, Ministerul Economiei şi Comerţului a solicitat verificarea reclamantului în baza dispoziţiilor Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriu dosar şi deconspirarea poliţiei politice comuniste.

CNSAS prin decizia nr. 2067/24.07.2007 a hotărât că reclamantul a fost colaborator al poliţiei politice comuniste, apreciind că informaţiile furnizate de acesta sunt de natură să aducă atingere dreptului la viaţa privată, dreptului la secretul corespondenţei, dreptul la libertatea de exprimare şi libertatea opiniei, precum şi dreptul la libera circulaţie.

Reclamantul a contestat în termenul legal decizia CNSAS nr. 2067/24.07.2007 considerând-o nelegală şi netemeinică pentru neîndeplinirea cumulativă a celor 3 condiţii:

- să existe activitatea de furnizare de informaţii;
- informaţiile să denunţe activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist;
- informaţiile să fie de natură să aducă atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Prin decizia nr. 5338/20.11.2007 a Colegiului CNSAS a fost respinsă contestaţia reclamantului cu aceeaşi motivaţie.

Având în vedere decizia nr. 51/31.01.2008 a Curţii Constituţionale prin care a fost admisă excepţia de neconstituţionalitate şi s-a constatat că Lg. 187/1999 privind accesul la propriu dosar şi deconspirarea poliţiei politice comuniste precum şi disp. art. 2 şi art. 5 din această ordonanţă, consideră reclamantul că deciziile CNSAS nr. 5338/20.11.2007 şi nr. 2067/24.07.2007 sunt nule de drept.

În drept cererea se întemeiază pe prevederile din Legea nr. 554/2004 şi ale OUG 1/2008.

Prin încheierea pronunţată la 17.03.2008, Secia a III Civilă a depus trimiterea dosarului spre competentă soluţionare la Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a Contencios Administrativ, având în vedere prev. art. 34 din Legea nr. 24/2008 privind organizarea CNSAS potrivit căruia cauzele aflate pe rolul instanţelor la data intrării în vigoare a prezentei legi se trimit spre competentă soluţionare instanţelor de contencios administrativ.

Prin sentinţa civilă nr. 2585/8.10.2008 Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal a declinat competenţa materială în favoarea Tribunalului Bucureşti, pentru ca prin încheierea din 5.12.2008, Tribunalul să o trimită aceleiaşi prime instaţe, pe rolul căreia s-a înregistrat sub nr. 39969/3/2008.În cauză s-a administrat proba cu înscrisuri, constând în documentaţia care a stat la baza deciziilor contestate, cele două decizii şi contestaţia formulată. Pârâtul nu a formulat întâmpinare în cauză.

Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal s-a constatat legal sesizată şi competentă material să soluţioneze prezenta contestaţie, date fiind prev. art. 3 cod pr. civ. şi ale OUG nr. 24/2008.

Verificând actele şi lucrările dosarului, Curtea apreciază că prezenta acţiune este nefondată, pentru următoarele considerente:

În esenţă, instanţa trebuie să stabilească dacă, după publicarea în M.O. al României a Deciziei Curţii Constituţionale nr. 51/31.01.2008 deciziile emise de pârâtul CNSAS sub imperiul Legii nr. 187/1999, privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea poliţiei politice comuniste, sunt sau nu nule de drept, iar în caz negativ, să statueze asupra respectării normelor legale incidente cu ocazia adoptării deciziei contestate.

Astfel, instanţa constată că art. 147 alin. 1 din Constituţia României consacră principiul remedierii legilor şi ordonanţelor declarate neconstituţionale şi pe cale de consecinţă, salvgardarea actelor emise în baza acestor legi sau ordonanţe, desigur respectarea prevederilor constituţionale şi legale.

În speţă, relevant este că, pe de o parte, atât legea anterioară Deciziei nr. 51/2008 a Curţii Constituţionale, cât şi cea ulterioară conţine o reglementare similară a calităţilor de colaborator şi lucrător ai Securităţii, iar pe de altă parte, că art. 34 din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, a consacrat în mod expres soluţia continuării judecării cauzelor (începute sub legea veche) potrivit prevederilor prezentei ordonanţe de urgenţă, examinând cauza sub toate aspectele şi apreciind care acte şi lucrări efectuate rămân valabile.

Prin urmare, întrucât legea impune judecarea cauzei sub toate aspectele, nu are fundament legal solicitarea reclamantului de a se constata nulitatea absolută a Deciziei nr. 5338/20.11.2007 a Colegiului CNSAS, precum şi a Deciziei nr. 2067/24.07.2007 a aceluiaşi Colegiu, prin simplul efect al Deciziei nr. 51/2008 a Curţii Constituţionale, cum eronat susţine reclamantul prin cererea introductivă. La aceeaşi soluţie se ajunge şi dacă se are în vedere doar principiul constituţional anterior enunţat, precum şi faptul că reglementarea calităţii de colaborator al poliţiei politice comuniste, respectiv al Securităţii, este constantă în liniile esenţiale pe întreaga perioadă în discuţie.

De altfel, raţiunea adoptării actelor normative privind deconspirarea poliţiei politice comuniste, respectiv a Securităţii, derivă din necesitatea cunoaşterii de către membrii unei societăţi, postcomuniste a fostului regim totalitar, depăşirii nivelului organizatoric, intelectual şi moral

impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru sau, după caz, ocupă demnități sau funcții publice (aflându-se în situații de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind, per se, o responsabilitate penală a celor în privința cărora, se va constata definitiv că au fost lucrători sau colaboratori ai poliției politice comuniste, respectiv Securității.

În esență, sub aspectul care interesează în cauză, legea a urmărit și urmărește scopul de deconspirare a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate, sau au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ, prin consemnarea publică - publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către CNSAS, a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate de actul normativ, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numărarea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței judecătorești învestită cu soluționarea unei contestații împotriva deciziei Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității nu este acela de a stabili vinovății sau de a le comensura, de a aplica pedepse și de a le individualiza, instanța nerealizând o justiție retributivă, ci de a constata, pe baza probelor administrate în raport de circumstanțele particulare ale fiecărui caz în parte, o situație de fapt, anume acea dacă o persoană a fost sau nu colaborator sau lucrător al Securității, ca poliție politică, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr. 1096/1996 privind demantelarea fostelor regimuri comuniste, cât și prin jurisprudența C.E.D.O. ca expresia a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la dat de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Pe fondul cauzei, din examinarea actelor și lucrărilor dosarului, Curtea constată că, la data sesizării, verificării și emiterii Deciziei nr. 5338/20.11.2007, pârâtul a respectat procedura prevăzută de art. 2 și 3 din Legea nr. 187/1999 și Regulamentul din 16.05.2000 al CNSAS, iar faptul că ulterior emiterii deciziei contestate s-a pronunțat Decizia nr. 51/31.01.2008 a Curții Constituționale, prin care Legea nr. 187/1999 a fost declarată neconstituțională, nu infirmă legalitatea procedurilor parcurse anterior emiterii deciziei Curții Constituționale.

Condițiile pentru care o persoană să poată fi considerată colaborator al poliției politice comuniste, prev. de art. 5 alin. 3 din Legea nr. 187/1999, sunt aproabe identice cu cele prevăzute de art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, respectiv:

- furnizarea sau înlesnirea transmiterii de informații;
- prin acele informații să se denunțe activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist;
- furnizarea sau înlesnirea transmiterii informațiilor să fi fost de natură să aducă atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere.

Sub aspectul fundamentării probatorii a deciziilor contestate, Curtea reține că materialul probator care a determinat CNSAS să adopte cele două decizii contestate l-a constituit angajamentul de colaborare cu Securitatea (filele 56-58), semnat la data de 24.02.1978, prin care reclamantul s-a angajat să sprijine „în mod secret", organizat și activ organele de securitate în activitatea pe care o desfășoară", inclusiv „pentru combaterea oricăror manifestări care afectează interesele orânduirii noastre socialiste", preluând numele conspirativ „SILE", înscrisul intitulat „NOTA DE ANALIZĂ privind activitatea desfășurată de informatorul „SILE", filele 65-66, întocmit la data de 25.01.1979, care atestă întocmirea de către reclamant a 18 note informative până la acea dată și recompensarea să cu suma de 300 lei, pentru activitatea desfășurată, înscrisul intitulat „NOTA DE ANALIZĂ a informatorului „SILE", filele 67-68, întocmit la data de 11.03.1982, care atestă furnizarea de către reclamant a unor „materiale informative scrise cât și informații verbale despre unele persoane aflate în atenția organelor noastre", chitanța care atestă primirea de către informatorul „SILE", de la un ofițer al Securității, a sumei de 300 lei „pentru sprijinul acordat" (fila 59), Notele informative olografe întocmite de informatorul „SILE" și care cuprind aspectele reținute prin deciziile contestate (filele 71-86).

În speță, se constată că prima condiție este evident îndeplinită, reclamantul Niculescu George furnizând lucrătorilor Securității informații sub forma notelor informative olografe, fapt dovedit cu înscrisurile prezentate anterior, dintre care prezintă relevanță deosebită:

- Nota di n 19.05.1980 (filele 74-75), olografă, în care informează: „în după-amiaza zilei de 31.03.1980, fiind pe aeroportul OTOPENI, (...) m-am întâlnit cu ghida romancă..., care nefăcând parte din grupul de ghizi desemnați pentru perioada respectivă, aștepta pe aeroport. Ulterior, la sosirea avioanelor din Spania, ghida ... s-a îndepărtat spre punctul de ieșire din vamă al turiștilor, unde s-a întâlnit cu 3 cetățeni spanioli...". În însemnarea ofițerului de Securitate pe această notă se consemnează că ghida respectivă „este lucrată prin D.U.I. de biroul nostru pentru relații neoficiale cu cetățeni străini. Informatorul „SILE" a furnizat această notă din proprie inițiativă, în baza instructajului făcut... Ne-a semnalat operativ această legătură...".

- Nota din 14.04.1982, filele 83-84, olografă, în care relatează despre faptul că o ghidă „aștepta un spaniol cu care probabil se va căsătorii..., cu care este încă în sejur la CAPITOL - BRAȘOV....". Ca urmare a acestei note, ofițerul de Securitate propune „informarea conducerii M.T. (n.n. - Ministerul Turismului), cu situația necorespunzătoare de pe relația cu Spania";

- Nota din 10.12.1982, filele 85-86, olografă, în care informează următoarele: „Din delegații firmelor partenere în stațiunea Mamaia, sejurul 1982, am avut ocazia să-i cunosc mai bine pe ...", reprezentanții unor firme străine. „Dl..., delegat cu experiență în domeniul turistic, transfug român, avea ca preocupare binele propriei sale persoane și al soției, interesele firmei și binele turiștilor fiind lăsate pe planul a doilea.... Delegatul formei Intasun, mai bun profesionist..., însă bețiv și afemeiat. Cel puțin 50 % din timpul petrecut pe litoral l-a petrecut în chefuri cu persoane mai mult sau mai puțin respectabile. Prieten de chefuri cu..." delegata firmei Pickfoods „(la fel de bețivă și prostituată)... nu se sfiau să o țină într-o beție 2-3 zile, neglijând cu totul asistența turistică pe care erau obligați să o asigure... De față cu noi toți și-au exprimat nemulțumirea cu privire la serviciile acordate în general, iar când se solicitau fapte concrete, schimbau tonul și renunțau. Nu au făcut în prezența mea nici un fel de aprecieri politice la adresa politicii noastre sau a stării economiei noastre. De asemenea, nu i-am surprins făcând schimb valutar."

Trebuie precizat că Legea nr. 187/1999 nu impunea cerința unei pluralități de declarații sau note informative, fiind suficientă furnizarea doar a unei singure informații în sensul art. 5 alin. 3 din Legea nr. 187/1999, standardul probelor impus de acest act normativ fiind unul minim, iar formele indicate anterior, utlilizate de reclamant, sunt incluse în modalitățile pe care legea le prevede pentru furnziarea acestor informații.

Referitor la cea de-a doua condiție, Curtea relevă faptul că, așa cum se arată și în preambulul Legii nr. 187/1999, regimul totalitar comunist a fost unul care a acționat „împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale."

Prin urmare, exercitarea liberă de către cetățeni a drepturilor lor fundamentale, cu depășirea limitelor impuse de ideologia și propaganda comunistă, dar cu respectarea legii, a principiilor fundamentale ale drepturilor și a bunelor moravuri, a făcut parte în perioada de referință, din

categoria activităților sau atitudinilor potrivnice regimului totalitar comunist.

Este de notorietate faptul că regimul comunist a considerat întotdeauna ca fiind „atitudine potrivnică“ politicii sale, orice fel de legături sau relații ale propriilor cetățeni cu cetățenii străini, orice contact pe care românii îl puteau avea cu sistemul de valori al societății occidentale.

Rezultă, deci, indubitabil, că informând lucrătorii Securității cu privire la întâlnirile neoficiale, în special, dar și cu privire la cele oficiale, care se circumscriu, însă, strict activității profesionale, fără vreo legătură cu securitatea statului sau siguranța națională, reclamantul Niculescu George a denunțat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist în sensul art. 5 alin. 3 din Legea nr. 187/1999, iar activitatea sa denunțătoare a vizat „fără echivoc, dreptul la viață privată al persoanelor la care s-a referit, drept prevăzut de art. 17 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice.

Trebuie precizat că art. 5 alin. 3 din Legea nr. 187/1999 (ca de altfel, și art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008) are în vedere atitudinile și activitățile potrivnice regimului totalitar comunist, respectiv cele apreciate ca atare de către acest regim, întrucât caracterul abuziv al acestuia s-a manifestat, în principal, tocmai prin considerarea ca potrivnice și combatarea unor acțiuni firești într-o societate normală. De asemenea, informațiile date Securității, cele menționate în Decizia Colegiului Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității nr. 5338/20.11.2007, privesc exclusiv viața privată a persoanelor în cauză, respectiv aspecte care se referă la domeniile cele mai intime ale activității, orientării sau convingerii acelor persoane care trebuie să fie adăpostite în spatele zidurilor confidențialității, statul trebuind să acționeze în acest sens, astfel că nu este legitimă furnizarea în vederea arhivării sau clasării unor astfel de date, fără acordul evident al acelor persoane. În plus, furnizarea cestor informații, era de natură să determine sau, după caz, să accentueze urmărirea persoanelor la care se refereau. Semnificative, sub aceste aspecte, sunt chiar consemnările efectuate de ofițerul Securității pe notele redactate de către informatorul „SILE“.

Rezultă, deci, că sunt îndeplinite și celelalte două condiții prevăzute de art. 5 alin. 3 din Legea nr. 187/1999.

Pe cale de consecință, întrucât deciziile contestate sunt legale și temeinice și nu sunt îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale pentru obligarea pârâtului la plata de despăgubiri, neexistând vreo faptă ilicită, în baza textelor de lege indicate anterior și art. 18 din Legea nr. 554/2004, modificată și completată, se va respinge acțiunea ca neîntemeiată.

Pentru aceste motive

în numele legii

hotărăște:

Respinge, ca neîntemeiată, acțiunea formulată de reclamantul Niculescu George, domiciliat în București, Bd. Unirii nr. 23, bl. 13, sc. 2, ap. 30, sectorul 5, în contradictoriu cu pârâtul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sectorul 3.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică azi, 20.05.2009.

(23.156)